

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 111/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Procházka & Partners, spol. s r. o., Búdková 4, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 423,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. januára 2025 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5Co/134/2020 zo 16. novembra 2021 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024. Navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť

krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 111/2025-13 z 27. februára 2025 ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu prijal na ďalšie konanie; ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa námietky porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného v spore o zaplatenie 226,95 eur s príslušenstvom z titulu nedoplatku z vyúčtovania nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu sťažovateľa za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008 vedenom Okresným súdom Levice (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11C/88/2011. Sťažovateľ v konaní namietal nedostatok aktívnej legitimácie [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalobca“), na podanie žaloby s poukazom na to, že *„uznesenie prijaté na schôdzi vlastníkov konanej dňa 27. 11. 2007 je absolútne neplatné a súčasne tým taktiež nedošlo k platnému schváleniu Zmluvy o výkone správy s Dodatkom z roku 2007“* v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), ako aj dôvodnosť a vyčíslenie niektorých nákladov žalobcom.

4. Okresný súd, zastávajúc názor, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný na podanie žaloby, prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 11C/88/2011-550 z 25. augusta 2017 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi 156,67 eur s príslušenstvom do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku; druhou výrokovou vetou uvedeného rozsudku žalobu vo zvyšnej časti zamietol.

5. Rozsudok okresného súdu napadli odvolaním obidve sporové strany, pričom sťažovateľ ho odôvodnil § 365 ods. 1 písm. a), b), e), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Vychádzajúc z právnej úpravy právomocí predstavenstva (jedného z orgánov družstva) v § 243 Obchodného zákonníka, sťažovateľ videl nesplnenie procesných podmienok v nedostatku existencie návrhu na začatie konania a nedostatku procesnej spôsobilosti žalobcu tvrdiac, že návrh na začatie konania nepodal žalobca konajúcí prostredníctvom dvoch členov predstavenstva (návrh na začatie konania neobsahoval podpisy dvoch členov predstavenstva), ale bol podaný advokátom bez udeleného platného plnomocenstva zo strany dvoch členov predstavenstva, keďže ním predložené plnomocenstvo neobsahovalo podpisy dvoch členov predstavenstva, ale iba predsedu družstva, v ktorom *„prekročil pôsobnosť štatutárneho orgánu“*. Súdne konanie, z ktorého vzišlo napadnuté rozhodnutie, je tak podľa sťažovateľa od začiatku postihnuté závažnou procesnou vadou, ku ktorej najvyšší súd už v uznesení sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010 uviedol, že *„nepovažuje za správny právny záver v mimoriadnom dovolaní, pokiaľ tento vychádza z toho, že pre udelenie plnomocenstva na zastupovanie v občianskom súdnom konaní nie je predpísaná písomná forma, a preto sa neuplatní § 243 ods. 3, veta tretia Obchodného zákonníka“*.

6. Krajský súd, považujúc žalobu žalobcu za dôvodnú, (v poradí prvým) rozsudkom č. k. 5Co/149/2018-6781 z 27. marca 2019 zmenil rozsudok okresného súdu (bod 3) v spojení

s opravným uznesením okresného súdu č. k. 11C/88/2011-570 z 28. augusta 2017 tak, že uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi 226,95 eur s príslušenstvom do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Námietky sťažovateľa *„ohľadom nedostatku procesného plnomocenstva vystaveného pre právneho zástupcu žalobcu... ako aj podaného žalobného návrhu z toho istého dôvodu“* nepovažoval za opodstatnené.

7. Na základe dovolania sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 2Cdo/310/2019 z 31. augusta 2020 rozsudok krajského súdu (bod 5) zrušil, pretože zistil, že krajský súd dospel k odlišným skutkovým zisteniam iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom bez nariadenia odvolacieho pojednávania a zopakovania dokazovania, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Ďalšími námietskami sťažovateľa vyplývajúcimi z § 420 písm. f) sa nezaoberal.

8. Následne krajský súd nariadil vo veci odvolacie pojednávanie na 20. október 2021, na ktorom zopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu.

9. Krajský súd *„viazaný svojou zákonnou povinnosťou skúmať v rámci odvolacieho konania, či napadnuté súdne rozhodnutie netrpí niektorou z väd zakotvených v § 389 ods. 1 CSP, v prejednávanej veci dospel k tomu záveru, že obidvoma odvolaniami napadnutý rozsudok prvej inštancie ani jednou z procesných väd v tomto ustanovení uvedenou netrpí“*, a preto napadnutým (v poradí druhým) rozsudkom rozsudok okresného súdu (bod 3) v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 11C/88/2011-570 z 28. augusta 2017 potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Odvolacie námietky sťažovateľa krajský súd *„považoval za nedôvodné. V prípade námietky ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto konaní a takisto aj k nedostatku udeleného splnomocnenia pre zástupcu žalobcu, resp. k podaniu žaloby, odvolací súd poznamenáva, že táto problematika už bola právoplatne vyriešená v iných konaniach, kedy vo veci tých istých strán sporu a v tom istom procesnom postavení rozhodoval Krajský súd v Nitre a k týmto námietkam sa vyjadril v tom smere, že nie sú opodstatnené (napr. rozsudok KS v Nitre sp. zn. 25Co/164/2019 zo dňa 08. 09. 2020 a rozsudok KS v Nitre sp. zn. 6Co/51/2017 zo dňa 28. 02. 2018)... V samotnom odôvodnení rozsudku súd nie je povinný po argumentačnej strane zodpovedať na všetky otázky, resp. dôkazy, ktoré vyvstali z prejednávanej veci, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie vo veci samej rozhodujúci význam.“*.

10. Rozsudok krajského súdu napadli dovolaním obidve sporové strany, pričom sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z toho, že vo veci samej rozhodoval nesprávne obsadený súd [§ 420 písm. e) CSP] a že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Sťažovateľ považujúci rozsudok krajského súdu za arbitrárny opätovne namietal nielen nepreukázanie dôvodnosti žaloby žalobcom, ale aj nesplnenie procesných podmienok, čo podporil poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010, od ktorého sa krajský súd odklonil, čím *„je naplnená prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP“*.

11. Najvyšší súd prvou výrokovou vetou napadnutého uznesenia konanie o dovolaní žalobcu zastavil (z dôvodu späťvzatia); druhou výrokovou vetou napadnutého uznesenia dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

11.1. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nesprávneho obsadenia krajského súdu najvyšší súd uviedol, že krajský súd opravným uznesením sp. zn. 5Co/134/2020 z 12. septembra 2023 zosúladiť písomné vyhotovenie rozsudku s faktickým stavom, preto k založeniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) CSP nedošlo.

11.2. V okolnostiach preskúmvanej veci najvyšší súd nezistil ústavnoprávne deficity v rámci zisťovania skutkového stavu veci, keďže súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov a princípmi všeobecnej spravodlivosti, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové a na to nadväzujúce právne závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Námietky žalovaného v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

11.3. Pokiaľ sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP dôvodiac, že odvolací súd sa odchyľil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/10/2009 z 10. marca 2010, v danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia podľa § 421 ods. 1 CSP bránil § 422 ods. 1 písm. a) CSP, keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšoval desaťnásobok minimálnej mzdy.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie spočíva v skutočnosti, že všeobecné súdy vrátane porušovateľov, za ktorých označil krajský súd a najvyšší súd, konali a rozhodli vo veci, v ktorej neboli splnené procesné podmienky na konanie a už vôbec nie na meritórne rozhodnutie, pretože nedošlo k účinnému podaniu žaloby a na strane žalobcu vystupovala osoba bez procesnej subjektivity, a svoje skutkové a právne závery buď neodôvodnili vôbec, alebo odôvodnili spôsobom, ktorý v niektorých prvkoch prekračuje „len“ hranice výkladovej svojvôle a v iných dokonca hranice absurdity. Hoci v uvedenom prípade bolo nesporné, že družstvo platne a účinne neprejavilo vôľu podať žalobu a k účinnému podaniu žaloby vôbec nedošlo a že osoba, ktorá žalobu v prejednávanej veci podala, jednoducho nedisponovala oprávnením ju v mene družstva podať, pretože družstvo jej toto oprávnenie predpísaným spôsobom neudelilo, krajský súd napriek existencii závažnej procesnej vady nerozhodol o zastavení konania (§ 161 ods. 2 CSP) a najvyšší súd sa rozhodol námietku závažnej procesnej vady [čiže celkom zjavne vady, zakladajúcej prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP] posúdiť len v rubrike paralelne uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, kde ju vyhodnotil ako neprípustnú z dôvodu nesplnenia podmienky hodnoty sporu vyplývajúcej z § 422 ods. 1 písm. a) CSP, čo sťažovateľ považuje za ústavne neakceptovateľné.

13. Okrem toho sťažovateľ zastáva názor, že hoci odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v otázke skutkového základu žaloby je relatívne rozsiahle a pôsobí vyčerpávajúco, je to len povrchný dojem vyvolaný rozsahom odôvodnenia,

nie jeho obsahom. V skutočnosti sa ani krajský súd, ani najvyšší súd nijako nevysporiadali s extrémnymi a svojou povahou ústavne neudržateľnými rozpormi medzi (ne)vykonaným dokazovaním a skutkovými závermi, ktoré z neho okresný súd vyvodil.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

14. Najvyšší súd v liste č. k. KP 3/2025-91, Cpj 54/2025 z 13. marca 2025 uviedol, že ponecháva rozhodnutie o ústavnej sťažnosti na úvahe ústavného súdu. K vyjadreniu najvyššieho súdu bolo pripojené stanovisko predsedu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu JUDr. Ing. M. D., ktorý s poukazom na to, že sťažovateľ v dovolaní dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP v otázke nedostatku plnej moci pre zástupcu žalobcu „navzájom zamiešaval, prehľadne ich neodlišoval, ani nevymedzil“, vyslovil názor, že najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo, zároveň však pripustil, že ústavná sťažnosť „je čo do kvality v tejto rozlišovacej argumentácii konkrétnejšia, čo umožňuje hladké skúmanie existencie zmätočnosťnej vady aj podľa § 420 písm. f) CSP“. Na podporu svojich tvrdení ďalej poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 350/2021 z 27. októbra 2022 (ktorým zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/65/2020 z 25. novembra 2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pozn.) a naň nadväzujúce uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/65/2022 z 30. mája 2023, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 4/2023 pod č. 45, ktorého právna veta znie „I. V prípade vád procesných úkonov sporových strán nie je možné aplikovať hmotnoprávne ustanovenia upravujúce náležitosti právnych úkonov a dôsledky vád právnych úkonov, ale je potrebné postupovať podľa § 128 až § 130 CSP, ktoré upravujú odstraňovanie vád procesných úkonov a následky odstránenia týchto vád. II. Odpor podpísaný len jedným konateľom, napriek tomu, že za stranu sporu mali konať dvaja konatelia spoločne, nemôže súd odmietnuť bez toho, aby najskôr uznesením stranu sporu vyzval na opravu podania podľa § 129 CSP.“, ako aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu tvoriace jeho stabilnú rozhodovaciu prax – R 12/1985, resp. R 58/2023.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

15. Ústavný súd listom 5. marca 2025 upovedomil žalobcu ([REDAKOVANÉ]) ako zúčastnenú osobu o podaní ústavnej sťažnosti s tým, že sa k nej môže vyjadriť v lehote 10 dní od doručenia tohto listu. Podľa údajov z elektronickej doručky žalobca uvedený list prevzal v ten istý deň, 5. marca 2025 o 15:10:16 h, avšak vôbec na neho nereagoval.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Sťažovateľ v replike z 28. marca 2025 uviedol, že argumentácia najvyššieho súdu v ničom nespochybňuje opodstatnenosť ústavnej sťažnosti. S poukazom na notoriету, že ako ústavný súd, tak aj najvyšší súd trvajú na precedenčnej záväznosti svojej vlastnej rozhodovacej praxe vždy len v situácii, ak sa príslušné právne závery vzťahujú na rovnaké alebo aspoň analogické skutkové

situácie, vyslovil názor, že spomínaný nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 350/2021 z 27. októbra 2022 a naň nadväzujúce uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/65/2022 z 30. mája 2023 boli vydané a vzťahujú sa na iný kontext, než aký je predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľa. V uvedenej inej veci bol odpor (proti platobnému rozkazu) podaný priamo právnickou osobou, pričom v ňom chýbal podpis jedného z jej konateľov, išlo teda o posudzovanie vadnosti, resp. bezvadnosti procesného úkonu sporovej strany. Vo veci sťažovateľa však žalobu nepodal žalobca, ale osoba, ktorá na jej podanie nedisponovala žiadnou legitimáciou, keďže medzi ňou a žalobcom nevznikol hmotnoprávny vzťah zastúpenia. Nejde teda o posudzovanie väd procesného úkonu sporovej strany, ale o absolútnu neplatnosť hmotnoprávneho úkonu, ktorým malo byť založené, ale nebolo založené oprávnenie danej osoby vôbec žalobu podať.

17. Ak by sa aj dalo konať o žalobe podanej osobou bez hmotnoprávnej spôsobilosti ju podať, a teda ak by ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nejde o absolútnu neplatnosť hmotnoprávneho úkonu, ale o tzv. odstrániteľnú vadu procesného úkonu, je zrejmé, že bez jej odstránenia sa o žalobe nesmie meritórne rozhodnúť. Napriek tomu súdy nižšej inštancie vydali konečné rozhodnutie vo veci, v ktorej im takýto postup priamo zakazuje procesný kódex.

18. Vo vzťahu k poznámke najvyššieho súdu, že sťažovateľ v dovolaní dostatočne zrozumiteľne nerozlišoval medzi dovolacími dôvodmi, sťažovateľ uviedol, že z obsahu dovolania vyplýva, že ním v danej otázke namietal procesný postup súdov nižšej inštancie, tento postup označil za závažnú procesnú vadu, a navyše uviedol, že toto procesné pochybenie predstavuje odklon od judikatúry najvyššieho súdu. Inak povedané, sťažovateľ v dovolaní namietol taký zásah do svojich procesných práv, aký už najvyšší súd posúdil ako zásah do procesných práv v inej veci, preto svoju námietku rozšíril aj o dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia. Najvyšší súd postupoval v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany, keď takéto vymedzenie vady v postupe súdov nižšej inštancie odmietol posúdiť aj v rubrike dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý sťažovateľ uplatnil. V kontexte ochrany procesných práv sťažovateľa je zároveň významné to, že mu najvyšší súd, na ktorý sa rovnako vzťahuje požiadavka skúmať splnenie podmienok konania z úradnej povinnosti, neposkytol žiadnu ochranu voči zjavne neudržateľnej aplikácii jednoduchého práva krajským súdom, pričom vo svojom vyjadrení pripúšťa, že v konaní bola prítomná zmätočnosťná vada, ktorú bolo nevyhnutné odstrániť. Aj z uvedeného dôvodu sťažovateľ považuje za neprípustné, aby najvyšší súd aproboval konečné rozhodnutie v konaní, na ktoré sa vzťahuje vada zakladajúca zákonnú prekážku konečného rozhodnutia.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

19. Ústavný súd v danom prípade upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP (body 11 až 11.3.). Napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní, v ktorom sa sťažovateľ vystupujúci v procesnom postavení žalovaného bránil zaplateniu 226,95 eur s príslušenstvom z titulu nedoplatku z vyúčtovania nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu sťažovateľa za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008 (bod 3), a sťažovateľ ho považuje za arbitrárne z dôvodu, že najvyšší súd autenticky neposúdil obsah ním podaného dovolania, v ktorom vymedzil závažné procesné vady v postupe súdov nižšej inštancie spadajúce pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, čo podporil poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010, od ktorého sa krajský súd odklonil (body 12, 16 až 18).

21. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že k úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takehoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, III. ÚS 199/08).

22. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania vníma ústavný súd primárne ako otázku interpretácie (obyčajného) zákona, pričom v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa, samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

23. Zákonným limitom na posudzovanie obsahu podaného dovolania je § 440 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu ich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1616 – 1620.).

24. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmvaní rozhodnutí dovolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky. Proti nadmernému formalizmu pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov civilného konania sa ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzuje (II. ÚS 135/04, III. ÚS 564/2021). V tejto myšlienkovvej línii konštatuje, že procesný predpis (Civilný sporový poriadok) nevyžaduje, aby dovolací dôvod bol označený aj konkrétnym číslom paragrafu (§ 420, resp. § 421). Naopak, z § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP vyplýva spôsob, akým je potrebné konkrétny dovolací dôvod vymedziť.

25. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (bod 2) kvôli zisteniu, či najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodol o neprípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 420 CSP proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5Co/134/2020 zo 16. novembra 2021 (bod 9).

26. V posudzovanom prípade treba vychádzať z toho, že vecnou legitimáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, keď žalobca je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (aktívna vecná legitimácia), a žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (pasívna vecná legitimácia). Vecná legitimácia teda vyjadruje postavenie účastníka konania (sporovej strany) v hmotnoprávnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Nedostatok vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia, alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nie je nositeľom oprávnenia alebo povinnosti, o ktorých sa koná (II. ÚS 303/2023).

27. V čase podania žaloby proti sťažovateľovi (2. februára 2011) spôsob a podmienky nadobudnutia vlastníctva bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, práva a povinnosti vlastníkov týchto bytových domov, práva a povinnosti vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ich vzájomné vzťahy a práva k pozemku upravoval zákon č. 182/1993 Z. z., ktorý v § 8b ods. 1 ukladal správcovi (právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi, ktorá má v predmete podnikania alebo v predmete činnosti správu a údržbu bytového fondu) povinnosť vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet, a oprávňoval ho konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom.

28. Z odpisu z registra právnických osôb a podnikateľov vedeného Štatistickým úradom Slovenskej republiky ústavný súd zistil, že predmetom činnosti právnickej osoby s názvom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], s platnosťou od 23. júna 1998 je správa, prevádzka, údržba bytov, garáží a ateliérov vo vlastníctve fyzických a právnických osôb, spoločných častí a spoločných zariadení domu. S platnosťou od 4. októbra 1991 do 12. júla 2013 „zastupovať a podpisovať za družstvo je oprávnený predseda alebo podpredseda a jeden ďalší člen predstavenstva“. S platnosťou od 23. júla 2021 „za predstavenstvo koná navonok samostatne predseda alebo podpredseda alebo iný člen predstavenstva v poradí stanovenom predstavenstvom. Ak je pre právny úkon, ktorý robí

predstavenstvo predpísaná písomná forma, podpisuje sa za družstvo predsedu prípadne podpredsedu a ďalší člen predstavenstva.“.

29. V bode 29 nálezu č. k. II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020 ústavný súd už konštatoval, že „účelom a zmyslom zastúpenia vlastníkov bytov správcom v súdnych konaniach (v minulosti, aj v súčasnosti) je efektívnosť, rýchlosť a hospodárnosť konania. Podanie žaloby v mene vlastníkov bytov (namiesto toho, aby žalobu podal sám správca tak, ako to umožňovala právna úprava a relevantná judikatúra aj pred 1. novembrom 2018), preto môže vzbudzovať dojem (a naznačuje to aj sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti) snahy generovať trovy právneho zastúpenia. Zmena právnej úpravy postavenia správcu, účinná od 1. novembra 2018, ešte posilňuje postavenie (oprávnenia) správcu, čo však v žiadnom prípade neznamena, že vlastníci bytov stratili vecnú legitímáciu v sporoch týkajúcich sa správy bytového domu. O to viac to platí v prípade, ak podľa podanej žaloby žalobcami sú samotní vlastníci bytov.“

30. „Vymedzenie účastníkov konania sa... zakladá procesným spôsobom – žalobcom je ten, kto podal na súd návrh na začatie konania (žalobu), a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe za tohto účastníka konania označil. Inštitút účastníctva konania ako inštitút rýdzo procesný, t. j. inštitút občianskeho práva procesného, je potrebné odlišiť od vecnej legitímácie, ktorá so zreteľom na hmotné právo ustanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Ustanovujú ju predpisy hmotného práva. Či účastník procesného konania je tiež vecne legitímovaný (aktívne alebo pasívne), sa ukáže až v konečnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva, o ktoré v konkrétnom konaní išlo.“. (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 135/2010 z 21. júla 2010).

31. Spôsobilosť byť účastníkom konania treba odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka – aktívnej či pasívnej, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (R 34/1993).

32. Konanie podnikateľov upravuje Obchodný zákonník tým spôsobom, že ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca. Ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa (§ 13 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka).

33. Každý, kto koná za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát, musí svoje oprávnenie preukázať. Toto oprávnenie sa preukazuje spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti (napr. menovacou listinou, písomným poverením a pod.). Oprávnenie konať za právnickú osobu, štátny orgán alebo štát netreba súdu preukázať v prípade, ak také oprávnenie vyplýva z obchodného registra alebo z iného verejného registra, alebo ak také oprávnenie je známe súdu z jeho činnosti. Ak údaje o štatutárnom orgáne vyplývajú z obchodného registra, netreba súdu predkladať osobitne výpis z obchodného registra na preukázanie oprávnenia konať za právnickú osobu. To isté platí, aj pokiaľ ide o inú právnickú osobu (napr. pozemkové spoločenstvo, občianske združenie, nadáciu, neinvestičný fond a pod.) zapísanú v inom ako obchodnom registri.

34. Počet konateľov každej spoločnosti s ručením obmedzeným, ako aj spôsob ich konania v mene spoločnosti určujú výhradne spoločníci v spoločenskej zmluve, resp. spoločník v zakladateľskej listine. Bezvýnimočné spoločné konanie všetkých konateľov, resp. samostatné konanie každého z konateľov ustanovené zakladateľskou listinou sťažovateľa je teda prejavom suverénnej

a slobodnej vôle spoločníka sťažovateľa, aby konatelia, resp. konateľ pri právnych úkonoch, ktorými zaväzujú spoločnosť, konali práve tak, ako to spoločník vyjadril v zakladateľskej listine (m. m. I. ÚS 114/2014).

35. „*Pokiaľ z výpisu z obchodného registra vyplýva určitý spôsob konania štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti, treba ho dodržať (nielen pri uzatváraní kúpnej zmluvy, ale aj pri uzavretí zmluvy o budúcej zmluve)... Pokiaľ teda žalobca v posudzovanej veci uvedeným spôsobom nekonal, bol obídený zákon, aj vôľa predstavenstva ako štatutárneho orgánu, ktorý určil konanie v mene spoločnosti vo vyššie uvedenom znení, cieľom ktorej okolnosti bolo zabezpečiť vzájomnú kontrolu a tiež zodpovednosť najmenej dvoch členov predstavenstva.*“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 42/2007 z 31. januára 2008).

36. Uvedené právne závery možno primerane aplikovať aj na družstvo.

37. Družstvo je právnickou osobou, ktorej orgánmi sú členská schôdza, predstavenstvo, kontrolná komisia a ďalšie orgány družstva podľa stanov [§ 222 ods. 1 prvá veta v spojení s § 237 písm. a) až d) Obchodného zákonníka]. Predstavenstvo riadi činnosť družstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach družstva, ktoré tento zákon alebo stanovy nevyhradili inému orgánu. Predstavenstvo je štatutárnym orgánom družstva. Predstavenstvo plní uznesenia členskej schôdzy a zodpovedá jej za svoju činnosť. Ak zo stanov nevyplýva niečo iné, za predstavenstvo koná navonok predseda alebo podpredseda. Ak je však pre právny úkon, ktorý robí predstavenstvo, predpísaná písomná forma, je potrebný podpis aspoň dvoch členov predstavenstva (§ 243 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka).

38. „*Ak... stanovy družstva určujú, že za družstvo nemôžu robiť právne úkony členovia štatutárneho orgánu samostatne, ale že navonok, t. j. voči tretím osobám, majú konať spoločne dvaja členovia predstavenstva, treba túto skutočnosť rešpektovať aj pri posudzovaní platnosti konania družstva v pracovnoprávných vzťahoch. Za situácie, keď podľa výpisu z obchodnom registri mohli v čase podania okamžitého skončenia pracovného pomeru konať za pôvodne žalovaného navonok spoločne predseda predstavenstva a jeden podpredseda predstavenstva je nepochybné, že... ako predseda predstavenstva nemohol tento dokument podpísať samostatne... Keďže bola pre okamžité skončenie pracovného pomeru predpísaná písomná forma, bol aj v zmysle čl. 67 ods. 2 Stanov nedostatočný podpis iba... ako predsedu predstavenstva.*“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/307/2021 z 28. septembra 2022).

39. „*Ak ide o právny úkon, ktorý urobí predstavenstvo družstva a pre ktorý je predpísaná písomná forma, je potrebné k jeho platnosti podpisu dvoch členov predstavenstva, z ktorých jeden musí byť predseda alebo podpredseda družstva (predstavenstva), ktorý, ak nevyplýva zo stanov niečo iné, konajú za predstavenstvo navonok. S platnosťou takéhoto právneho úkonu právne predpisy už nespájajú splnenie žiadnych ďalších podmienok (úkonov), ako napr. predchádzajúce či dodatočné schválenie iným orgánom družstva, alebo preukázanie, že ide o zhodnú vôľu väčšiny členov predstavenstva a pod. Skutočnosť, že ide o právne konanie štatutárneho orgánu (predstavenstva), sa prejaví už tým, že podpisy konajúcich členov predstavenstva sú pripojené na zmluve k obchodnej firme družstva. Argumentácia dovolateľov, ktorá činí rozdiel medzi štatutárnym orgánom akciovej spoločnosti a štatutárnym orgánom družstva, pričom podľa nich akciovú spoločnosť zaväzuje konanie jednotlivých členov predstavenstva bez ohľadu na rozhodnutie predstavenstva akciovej spoločnosti ako kolektívneho orgánu, zatiaľ čo u družstva podpisujúci*

členovia predstavenstva len prejavujú navonok vôľu predstavenstva ako kolektívneho orgánu, je nesprávna. Ako v prípade ustanovenia § 191 Obchodného zákonníka, tak i v prípade ustanovení § 243 Obchodného zákonníka, je upravené konanie za predstavenstvo ako štatutárny orgán konajúci menom príslušnej právnickej osoby. Názor dovolateľov, že určité odlišné slovné vyjadrenie tejto skutočnosti v uvedených ustanoveniach vyjadruje rozdiel v právnej úprave, nie je dôvodný.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo/302/2004 z 31. januára 2008).

40. *„Ak v zmysle § 243 ods. 3 Obchodného zákonníka písomný právny úkon musia urobiť v mene družstva dvaja členovia predstavenstva; predseda družstva, ktorý je zároveň členom predstavenstva, nemôže konať v mene družstva ako zákonný zástupca podľa § 15 Obchodného zákonníka samostatne. Tým však nie je dotknutá ochrana tretích osôb v zmysle § 16 Obchodného zákonníka. Ak tretia osoba urobila právny úkon s osobou konajúcou v mene družstva v jeho prevádzkarni (aj v prípade, keď taký úkon urobil len jeden z členov predstavenstva, hoci inak majú konať dvaja spoločne), bude družstvo z takéhoto úkonu zaviazané.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Odo 11/2006 z 15. októbra 2008).*

41. *„Rozsah zodpovednosti predstavenstva ako štatutárneho orgánu (resp. jeho členov) voči družstvu sa riadi rozsahom zodpovednosti mandátara voči mandantovi z mandátnej zmluvy (bez toho, aby táto mandátna zmluva bola osobitne uzatvorená). Iba pokiaľ by bol zámer dojednať rozsah tejto zodpovednosti miernejšie alebo prísnejšie, museli by takéto dojednanie obsahovať v prípade družstva jeho stanovy. Z uvedeného je zrejmé, že priamo zákon ustanovuje, že konanie štatutárneho orgánu pri výkone funkcie sa spravuje ustanoveniami o mandátnej zmluve, z ktorej skutočnosti v konečnom dôsledku vyplýva povinnosť žalovaných (ako členov predstavenstva... v inkriminovanom období) postupovať pri zariaďovaní záležitostí družstva s odbornou starostlivosťou.“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 73/2012 z 30. apríla 2013).*

42. Odborná právnická literatúra taktiež uvádza, že *„Spôsob konania predstavenstva sa zapisuje do obchodného registra a podpisové vzory členov predstavenstva sa ukladajú do zbierky listín. Na vzťah členov predstavenstva k družstvu sa bude aplikovať ustanovenie § 66 ods. 6 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa tento vzťah bude spravovať primerane ustanoveniami o mandátnej zmluve, ak zo zmluvy o výkone funkcie uzatvorenej medzi družstvom a členom orgánu družstva, ak bola zmluva o výkone funkcie uzavretá alebo zo zákona nevyplýva iné určenie práv a povinností... Člen predstavenstva družstva je povinný vykonávať funkciu s odbornou starostlivosťou a v súlade so zásadou lojality, ktorá znamená, že musí pri výkone svojej funkcie zohľadňovať záujmy družstva a všetkých jeho členov. Predovšetkým sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo družstvu spôsobiť škodu alebo ohroziť jeho záujmy, alebo záujmy jeho členov, a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých členov alebo záujmy tretích osôb pred záujmom družstva.“ (NÉMETHOVÁ, Monika. Vybrané aspekty právnej úpravy družstva v Slovenskej republike. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici - Belianum, 2022, s. 74 – 78, ISBN 978-80-557-1965-8, dostupné na <https://repo.umb.sk/>).*

43. Ak Civilný sporový poriadok neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, t. j. „procesné podmienky“ (§ 161 ods. 1 CSP).

44. Na účel overenia námietok sťažovateľa o nesplnení procesných podmienok si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 11C/88/2011, v ktorom však nenašiel žiaden dôkaz (výpis z obchodného registra, stanovky žalobcu účinné v relevantnom čase a pod.) o tom, že by procesnú spôsobilosť právnickej osoby označenej v žalobe ako žalobca, zapísanej v „*Obch. reg. Okresného súdu v Nitre, odd. Dr., vložka č. 123/N*“, preskúmali súdy v rámci prvoinštančného, odvolacieho, resp. dovolacieho konania *ex offio* (bod 33).

45. K nedostatku udeleného splnomocnenia pre zástupcu žalobcu, resp. k podaniu žaloby krajský súd (len) poznamenal, že „*táto problematika už bola právoplatne vyriešená v iných konaniach, kedy vo veci tých istých strán sporu a v tom istom procesnom postavení rozhodoval Krajský súd v Nitre a k týmto námietkam sa vyjadril v tom smere, že nie sú opodstatnené (napr. rozsudok KS v Nitre sp. zn. 25Co/164/2019 zo dňa 08. 09. 2020 a rozsudok KS v Nitre sp. zn. 6Co/51/2017 zo dňa 28. 02. 2018)*... V samotnom odôvodnení rozsudku súd nie je povinný po argumentačnej strane zodpovedať na všetky otázky, resp. dôkazy, ktoré vyvstali z prejednávanej veci, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie vo veci samej rozhodujúci význam.“ (bod 9).

46. Keďže uvedený záver krajského súdu automaticky nevylučuje existenciu zmätočnosťných vád v napadnutom súdnom konaní, legitimita oprávnenia konať pred súdom za právnickú osobu mala byť predmetom šetrenia najvyššieho súdu *ex offio*.

47. Každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP).

48. Čo sa týka žalobcu, na č. 1. 1 až 2 súdneho spisu sa nachádza osobne (teda nie poštou ani elektronicky) podané podanie z 29. januára 2011 označené ako „*Žaloba na začatie konania vo veci zaplattenia istiny vo výške 226,95 € s príslušenstvom vydaným platobného rozkazu*“, ktoré nie je podpísané štatutárnym orgánom žalobcu označeným v jeho záhlaví (bod 36), ale advokátom [REDACTED], [REDACTED], ktorý nie je aktívne legitimovaný na podanie takéhoto druhu žaloby (body 26 až 28). Na č. 1. 3 súdneho spisu sa nachádza plnomocenstvo z 28. januára 2011, ktoré uvedenému advokátovi udelil [REDACTED] ako „*predseda družstva*“ na „*všetky úkony nevyhnutné k vedeniu súdneho sporu proti žalovanému*“. Na č. 1. 573 až 575 súdneho spisu sa nachádza podanie z 31. augusta 2017 označené ako „*Sp. zn. 11C/88/2011-550 – odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 25. 08. 2017*...“, podpísané uvedeným advokátom. Na č. 1. 819 súdneho spisu sa nachádza podanie uvedeného advokáta z 9. februára 2022 označené ako „*Sp. zn. 11C/88/2011 – odstúpenie od plnej moci*“, v ktorom uviedol: „*Dňa 01. 09. 2021 mi bolo doručené žalobcom... vypovedania mandátnej zmluvy zo dňa 01. 03. 2001 v znení zmien a dodatkov, ktoré bolo vyhotovené mojim klientom dňa 30. 08. 2021. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odstupujem od vyššie uvedenej plnej moci v plnom rozsahu*“. Na č. 1. 828 až 829 súdneho spisu sa nachádza plnomocenstvo zo 14. januára 2022, ktoré advokátke [REDACTED], [REDACTED], udelil [REDACTED] ako „*štatutárny zástupca*“ na „*všetky právne úkony týkajúce sa zastupovania* [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]... ako správcu bytového domu č. s. [REDACTED] na [REDACTED], nevyhnutné k vedeniu súdneho sporu...“.

49. Čo sa týka sťažovateľa, po oboznámení sa s textom jeho dovolania nachádzajúcim sa na č. l. 797 až 802 súdneho spisu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ už na jeho prvej strane jasne uvádza, že „v konaní bolo postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre porušené ustanovenie § 420 písm. e), f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako aj ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podáva proti nemu dovolanie v celom rozsahu, a to z nasledovných dôvodov v súlade s ust. § 431 CSP...“, ktoré ďalej rozvádza na desiatich stranách svojho podania vrátane námietok týkajúcich sa konania za právnickú osobu podľa § 13 a § 243 Obchodného zákonníka. Uvedené dovolacie dôvody sú na prvej strane dovolania podčiarknuté ceruzkou.

50. Možno tak prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa, že z obsahu dovolania vyplýva, že ním v danej otázke namietal procesný postup súdov nižšej inštancie, tento postup označil za závažnú procesnú vadu, a navyše tvrdil, že toto procesné pochybenie predstavuje odklon od judikatúry najvyššieho súdu – uznesenia sp. zn. 5 M Cdo 10/2009 z 10. marca 2010.

51. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 a 2 CSP). Neobstojí preto tvrdenie predsedu senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu JUDr. Ing. M. D., že sťažovateľ v dovolaní dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP v otázke nedostatku plnej moci pre zástupcu žalobcu „navzájom zamiešaval, prehľadne ich neodlišoval ani nevymedzil“ (bod 14). Napokon sám pripustil, že ústavná sťažnosť „je čo do kvality v tejto rozlišovacej argumentácii konkrétnejšia, čo umožňuje hladké skúmanie existencie zmätočnej vady aj podľa § 420 písm. f) CSP“.

52. Súčasťou princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy je požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď. Ak všeobecný súd rozhodne v obdobných veciach odlišným alebo protichodným spôsobom bez zdôvodnenia odlišného stanoviska prijatého v takejto obdobnej veci, poruší základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 87/93, II. ÚS 19/2016).

53. Keďže najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočne nezohľadnil východiská ochrany základných práv a slobôd uvedené v tejto časti nálezu, jeho prístup pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý nekonvenuje obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

54. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/136/2023 z 26. septembra 2024 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

55. Úlohou najvyššieho súdu, ktorý je v zmysle § 134 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu, bude opätovne rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa, majúci na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

VI.

Trovy konania

56. Trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania (§ 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Za trovy konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

57. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania sťažovateľovi ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak ods. 4 neustanovuje inak.

58. Ústavný súd preto v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 1 423,75 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti a repliku vykonané v roku 2025) v sume 371 eur za jeden úkon a za tri režijné paušály v sume 14,84 eur za jeden paušál, plus 23 % DPH, ktorú zaviazal uhradiť najvyšší súd právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu